

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

DN m.fl. ./ riksåklagaren ang. synnerligen grovt narkotikabrott m.m.

(Hovrätten över Skåne och Blekinges dom den 13 juni 2025 i mål B 5543-24)

Riksåklagaren har förelagts att inkomma med svarsskrivelse över överklagandena. Svaret ska särskilt avse förverkandefrågan.

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom och ser inte att det finns skäl att meddela prövningstillstånd med anledning av överklagandena.

Bakgrund

DN och HAF dömdes båda genom den nu överklagade hovrättsdomen för synnerligen grovt narkotikabrott tillsammans med en annan person.

I DN:s fall avsåg det synnerligen grova narkotikabrottet tillverkning av omkring 78 kg amfetamin (åtalspunkten 2). Därutöver dömdes han för grovt narkotikabrott avseende främst diazepam, men även kokain (åtalspunkten 5). Hovrätten höjde straffet med ett halvår till fängelse sju år.

I HAF:s fall avsåg det synnerligen grova narkotikabrottet 40 kg amfetamin (åtalspunkten 2). Hovrätten ansåg till skillnad från tingsrätten inte att det var bevisat att han hade varit inblandad i ett senare skede av tillverkningen. HAF bedömdes såväl av tingsrätten som hovrätten ha varit en av två huvudmän ansvariga för amfetamintillverkningen och för att ha tagit aktiv befattning med att bjuda ut amfetaminet till försäljning. Därmed ansågs HAF också av hovrätten ha haft del i vinsten från verksamheten. Hovrätten beslutade att HAF såsom förverkat värde av utbyte av narkotikabrottet enligt åtalspunkten 2 skulle förpliktas utge 200 000 kr (med tillämpning av 6 § narkotikastrafflagen i dess lydelse före den 8 november 2024). Vidare förpliktades HAF att såsom förverkat värde av egendom utge 1 307 900 kr (med tillämpning av 36 kap. 1 b § brottsbalken i dess lydelse före den 8 november 2024) samt förordnades om kvarstad på hans egendom till täckande av en betalningsskyldighet om 1 507 900 kr. Hovrätten sänkte fängelsestraffet, med tio månader, till 7 år efter att ha ogillat ett åtal för synnerligen grovt narkotikabrott avseende kokain (åtalspunkten 3).

Överklagandena till Högsta domstolen

DN yrkar att han ska frikännas från åtalet för synnerligen grovt narkotikabrott (åtalspunkten 2) och att straffet skulle mildras.

HAF yrkar att han ska frikännas från åtalet för synnerligen grovt narkotikabrott (åtalspunkten 2) samt att förverkandeyrkandet avseende utbyte av brott, yrkandet avseende värdeförverkande och yrkandet om kvarstad på motsvarande belopp ska avslås. Under alla förhållanden yrkar han straffflindring.

DN har som skäl för prövningstillstånd i huvudsak gjort gällande följande. Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen uttalar sig om vilken utredning som bör krävas angående den påstådda narkotikans kvalitet för att det ska gå att döma till ansvar för narkotikabrott. I målet har det inte gjorts något beslag av amfetamin såvitt avser aktuell åtalspunkt. Det har även framförts klagomål på substansen. Det går därmed inte att bedöma om narkotikan har haft fullgod kvalitet.

HAF har som skäl för prövningstillstånd i huvudsak gjort gällande följande.

1) Tingsrätten har felaktigt tillämpat 35 kap. 1 § rättegångsbalken och 17 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning och beaktat bevisning som inte får beaktas enligt nationella bestämmelser.

2) Angående narkotikans kvalitet, se vad DN anfört ovan, samt följande. Hovrätten över Skåne och Blekinge har på två olika avdelningar kommit till motsatta resultat, fällt respektive friat, trots att det har förekommit oklarheter kring amfetaminets kvalitet.

3) Hovrätten har beslutat att HAF ska utge ett förverkat värde om 200 000 kr avseende utbyte av narkotikabrott (åtalspunkten 2). Det framgår inte uppgifter om försäljning av amfetamin som tillverkats. Det som framgår är klagomål på produkten. Sedan finns det inte mer uppgifter om amfetaminet som klargör om det har sålts eller inte. Åklagaren har inte gjort gällande försäljning av det aktuella preparatet i gärningspåståendet. Åklagaren har anfört att amfetamin har bjudits ut till försäljning, men inte angett att överlåtelse har skett. Tingsrätten har angett att åklagarens gärningsbeskrivning saknar ett påstående om överlåtelse av narkotika och anger att det inte är visat att HAF (eller medtilltalad) har gjort någon vinst i denna del. Hovrätten har emellertid, såvitt gäller förverkande av nettovinst, anfört att den inte delar underrättens uppfattning om att det krävs att åklagarens gärningspåstående innefattar ett påstående om att narkotikan har sålts eller att betalning eller annat vederlag har överlämnats för narkotikan. Domstolarna har således gjort helt olika bedömningar såvitt avser möjligheten att förverka utbyte av brott vid avsaknad av påstående om försäljning i gärningspåståendet.

4) Det föreligger skäl för ändring av hovrättens dom med hänsyn till att domstolen har kommit fram till att HAF har varit brukare av en EncroChat-enhet med kontot Younghat. Det saknas bevisning som utvisar att han skulle ha innehaft telefonen vid de tidpunkter som Younghat skriver något brottsligt. HAF har i egenskap av brukare av Younghat-kontot dömts för att ha varit delaktig i att tillverka 40 kg amfetamin trots att bevisning saknas om delaktighet. Den bevisning som finns i denna del hänför sig till texter som PTF har angett i en gruppchatt. Hovrätten ansåg inte att det var styrkt att HAF innehade PTF-enheten. Vem PTF är finns det ingen bevisning om; i vart fall är det inte HAF. Det är hans uppfattning att han har dömts efter att ha blivit kopplad till Younghat-enheten, men även dömts för innehållet i en gruppchatt där PTF förekommer men inte Younghat. Hovrätten har således gjort en felaktig bevisvärdering. Hovrätten har felaktigt dömt honom som varande en av två huvudmän.

Min bedömning

Jag kommer i första hand att uppehålla mig kring frågorna om förverkande. Därefter kommer jag kortfattat att beröra de andra frågorna.

Förverkande

Hovrätten har beslutat att HAF såsom förverkat utbyte av narkotikabrottet enligt åtalpunkten 2 ska utge 200 000 kr med stöd av 6 § narkotikastrafflagen (1968:64) i dess lydelse före den 8 november 2024.

Vid tingsrätten yrkade åklagaren att HAF skulle förpliktas utge i första hand som förverkat värde av utbyte (nettovinst) av nämnda narkotikabrott ett belopp om 462 264 kr och i andra hand 264 250 kr såsom förverkat värde av narkotikan. Tingsrätten fann utrett att amfetaminet hade tillverkats i försäljningssyfte, men att åklagaren inte hade gjort gällande att amfetaminet hade sålts eller att någon betalning eller något vederlag hade överlämnats för framställningen. Därmed ansåg tingsrätten inte att det var visat att HAF hade gjort någon vinst i denna del och avslog yrkandet om förverkande av utbyte av brott. När det gällde yrkandet om förverkande av narkotikans värde konstaterade tingsrätten att narkotikan inte längre fanns i behåll hos någon av de tilltalade och att utredningen inte hade visat när, var och hur den eventuellt hade överlåtits eller på annat sätt lämnat de tilltalades kontroll. Tingsrätten avslog därmed även andrahandsyrkandet. Hovrätten motiverade sitt bifallsbeslut med att det inte kan uppställas något krav på att åklagarens gärningsbeskrivning innefattar ett påstående om att narkotikan i fråga har sålts eller att betalning eller annat vederlag för narkotikan har överlämnats (s. 38). Hovrätten fann att det stod klart att tillverkningen av amfetaminet hade ägt rum i syfte att bedriva handel med narkotika samt att HAF hade bjudit ut tillverkad amfetamin till försäljning. Det kunde enligt hovrätten hållas för visst att amfetaminet, som han övertygats om att ha tagit befattning med, också hade

överlåtits mot vederlag och med vinst. Det fanns därmed förutsättningar för att förverka utbyte i form nettovinsten från brottet.

Åklagaren har i gärningsbeskrivningen gjort gällande att HAF (tillsammans och i samförstånd med andra särskilt namngivna personer) har olovligt framställt/bearbetat samt därefter förvarat/innehaft och förpackat 78,4 kg amfetamin. Vidare anges att han under hela den angivna tidsperioden ska ha planerat, organiserat och koordinerat framställning/bearbetning av nämnda mängd amfetamin genom att anskaffa amfetaminolja, som är narkotika, och andra preparat som varit särskilt ägnade att användas som hjälpmedel vid framställan/bearbetning av amfetamin, genom att inhämta information om processen samt genom att anlita en viss namngiven person att sköta framställningen/bearbetningen av amfetaminet och därefter planera, organisera och koordinera/styra, dirigera och samordna viss namngiven person och andra medgärningsmäns agerande i narkotikahanteringen. Vidare anförs att han under hela den angivna tidsperioden ska ha bjudit ut amfetamin till försäljning, vilket varit ägnat att främja narkotikahandel.

Förverkande av brottsvinster regleras numera, sedan den 8 november 2024, i 36 kap. 3 § brottsbalken. Förverkande av brottsvinster förutsätter som utgångspunkt att det med det sedvanliga beviskravet i brottmål är bevisat att någon har begått ett brott, att detta har gett upphov till vinst och att vinsten har uppkommit hos förverkandesvaranden. Beräkningen av vinsten görs abstrakt och den fråga som ska ställas är vad som är bevisat om vilken vinst som brottet gett upphov till. Det ankommer på åklagaren att lägga fram sådan bevisning att det är styrkt att den påstådda vinsten har uppkommit. Begreppet brottsvinst bygger på att ett konkret brott kopplas samman med en abstrakt vinst. Förverkande av en brottsvinst kan ske i antingen viss utpekad egendom (sakförverkande) eller genom en betalningsförpliktelse (värdeförverkande). I valet mellan sak- och värdeförverkande finns ingen prioritetsordning. Finns egendomen i behåll torde dock i allmänhet denna och inte värdet förklaras förverkad. Vid bedömningen av vad som utgör en vinst ska man utgå från att bestämmelsen syftar till att vinstneutralisering ska ske. Att inte ta hänsyn till sådana utgifter som typiskt sett är nödvändiga för att genomföra ett brott av det aktuella slaget, t.ex. inköpskostnader för narkotika, skulle enligt förarbetena ge en felaktig bild av vinsten från brottet. Vinsten, innefattande de utgifter som bör beaktas, bör många gånger kunna uppskattas. Vilket avdrag för kostnader som bör göras får enligt förarbetena närmast bygga på skönsrättsliga överväganden (se prop. 2023/24:144 s. 238 ff. och 415 ff., även med hänvisning till tidigare förarbeten NJA II 1948 s. 179, prop. 1968:79 s. 60, prop. 1986/87:6 s. 37 och prop. 2004/05:135 s. 360 samt Bäcklund m.fl., Brottsbalken, En kommentar, Elektroniska versionen, utgåva 2025, 36 kap. 3 §).

Åtalspunkten 2 avser gärningar begångna under år 2020. Det betyder att det är de förverkanderegler som gällde före den 8 november 2024 som ska tillämpas, i detta fall den särskilda bestämmelsen i 6 § narkotikastrafflagen. I första stycket anges att narkotika som har varit föremål för brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för narkotikan får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av brott enligt lagen ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Paragrafen fick i nu relevanta avseenden sin nuvarande utformning år 2005 när begreppet vinning ersattes av begreppet utbyte för att anpassa terminologin till brottsbalken. Den precisering av utbyte som gjordes i 36 kap. 1 c § brottsbalken ansågs gälla även vid tillämpning av 6 § narkotikastrafflagen. Någon definition av vad begreppet utbyte avsåg gjordes dock inte i lagstiftningen. Begreppet måste därför ses i ljuset av varje särskild brottstyp (se NJA 2016 s. 202 med hänvisningar till prop. 1968:7 s 120 f och prop. 2004/05:135 s. 89 f. och 175). Trots ordalydelsen står det klart att, i de fall egendomen inte finns i behåll, antingen är värdet av egendomen eller utbytet/vinningen av brottet som ska förklaras förverkade hos gärningsmannen (se angivet rättsfall).

När det gäller frågan om förverkande av värde och vinning av försåld narkotika har Högsta domstolen i rättsfallet NJA 1977 s. 735 uttalat att vid överlåtelse av narkotika borde hela det vederlag som uppburits anses i och för sig underkastat förverkande och att det inte fanns anledning att försöka skilja på värdet av den försålda narkotikan och vinningen av försäljningen. Utgifter för förvärvet av den olovligt försålda narkotikan kunde i stället beaktas vid prövningen av om det skulle vara uppenbart oskäligt att förklara bruttobeloppet förverkat. En riktpunkt vid denna jämkning skulle vara att gärningsmannen inte ska få någon ekonomisk fördel av sin brottslighet. I NJA 1991 s. 387 återkom Högsta domstolen till att en riktpunkt borde vara att den tilltalade inte ska få någon ekonomisk fördel genom sitt narkotikabrott. Om förverkandet sålunda ska omfatta den tilltalades ekonomiska fördel av brottet bör vad den tilltalade har betalat för narkotikan i princip dras av från vederlaget. Ett senare rättsfall är NJA 2016 s. 202 där Högsta domstolen behandlade frågan vilket belopp som ska förverkas som utbyte vid överlåtelse av narkotika. Ett förverkande – som avsåg utbyte av brott – och som uppgick till motsvarande den uppgivna nettoförtjänsten ansågs inte uppenbart oskäligt. I brist på utredning från åklagarens sida beträffande inköpskostnaden godtog Högsta domstolen således den tilltalades uppskattade nettoförtjänst per gram såld narkotika (jfr. rättsfallen NJA 2001 s. 129 och NJA 2004 s. 204).

Det är min uppfattning att åklagaren i stämningsansökan i förening med vad som framgår av tingsrättens dom tydligt har yrkat att ett visst belopp ska förverkas från HAF såsom utbyte av brottet under åtalspunkten 2 eller i andra hand förverkande av värdet av narkotikan. Åklagaren har i hovrätten framställt motsvarande yrkande. Det har sålunda tydligt stått klart för HAF vilket yrkande

om förverkande som riktades mot honom och grunden härför under angiven åtalspunkt. Det kan även tilläggas att det av anteckningarna från huvudförhandlingen vid tingsrätten, tab 509 s. 10, framgår att åklagaren på fråga från HAFs försvarare uppgett att det görs gällande att HAF varit inblandad i försäljning och överlåtelse av narkotika samt att det görs gällande att allt amfetamin under åtalspunkten 2 har sålts. Gärningsbeskrivningen förefaller emellertid inte ha justerats mot bakgrund av åklagarens yttrande.

Det står inte alldeles klart vad som skulle vara prejudikatfrågan gällande yrkandena om värdeförverkande. En möjlig fråga skulle vara huruvida det är möjligt att besluta om förverkande av utbyte eller vinning av narkotikabrott när åklagaren inte i gärningsbeskrivningen har gjort gällande att narkotika har överlåtit med vinst. Jag kan konstatera att det tydligt av gärningsbeskrivningen framgår att amfetamin har bjudits ut till försäljning. Innehållet i gärningsbeskrivningen är enligt min uppfattning tillräckligt för att förverkande ska vara möjligt. Frågan om försäljning och överlåtelse har även varit uppe under huvudförhandlingen. Jag anser att hovrätten har gjort en riktig bedömning när den har kommit fram till att det kan hållas för visst att amfetaminet också har sålts mot erlagt vederlag och med vinst (s. 38). Det har därmed enligt min uppfattning också varit riktigt att bifalla yrkandet om värdeförverkande.

När det gäller hovrättens beslut om utvidgat förverkande avseende värdet, 1 307 900 kr, på personbilen KFR639 (en Audi RS Q8 TipTronic, 2023), och dithörande kvarstad har HAF inte närmare berört detta i sitt överklagande. Bakgrunden är följande. Tingsrätten avslog samtliga yrkanden om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken och hävde beslagen med motiveringen att åklagaren inte hade gjort det klart mera sannolikt att den aktuella egendomen härrör från brottslig verksamhet än att så inte är fallet.

Åklagaren överklagade och yrkade utvidgat förverkande såvitt gäller värdet av två Rolexklockor, värderade till 204 880 kr respektive 315 200 kr, och två personbilar, nämligen dels LUR41T (en BMW340i xDrive, 2021), värderad till 413 900 kr, dels Audibilen ovan. Hovrätten fann med hänvisning till Högsta domstolens uttalanden i rättsfallet ”Swishöverföringarna” NJA 2021 s. 263 att det finns ett visst utrymme för ett utvidgat förverkande av värdet av egendom som inte har påträffats. Så angavs exempelvis kunna vara fallet om det kan styrkas att det hos gärningsmannen kort före ingripandet fanns egendom, som inte längre finns tillgänglig men som ändå kan identifieras och knytas till denne. Med ledning av dessa uttalanden bedömde hovrätten att ett värdeförverkande var möjligt i en situation då tingsrätt hävt beslagen av egendom som påträffats hos gärningsmannen vid husrannsakan. Hovrätten fann i likhet med tingsrätten att det mot HAFs bestridande var utrett att han var ägare till Audibilen. Denna bil var den egendom som hade högst värdering. Med

beaktande av frånvaron av spår från inköpet i hans genomlysta finansiella ekonomi och att han sökt dölja innehavet av bilen ansågs det vara klart mera sannolikt att den finansierats med brottsvinster än att så inte var fallet. Beträffande övrig egendom ansåg hovrätten inte att åklagaren hade uppfyllt sin bevisbörda. Hovrätten beslutade således att värdet av Audibilen, 1 307 900 kr, skulle förverkas såsom utbyte av brottslig verksamhet.

Inledningsvis vill jag klargöra att jag delar hovrättens bedömning i frågan angående utvidgat förverkande av värdet av Audibilen. Jag kan konstatera att hovrättens resonemang i frågan om utvidgat förverkande väsentligt också överensstämmer med Åklagarmyndighetens Rättsliga vägledning 2024:7, *Brottsvinster och oförklarade tillgångar. Även om penningbeslag*. Ett sakförverkande förutsätter som huvudregel att egendomen påträffas. Det är emellertid inte uteslutet att det kan ske också i annat fall om egendomen ändå kan identifieras (se Bäcklund m.fl., *Brottsbalken, En kommentar*, 36 kap. 6 §, utgåva 2025 och ”Swishöverföringarna” NJA 2021 s. 263). I detta fall har beslaget av bl.a. Audibilen pågått under rättegången och upphävts först genom tingsrättens dom. Om det inte skulle vara möjligt att i en situation när tingsrätten har hävt beslaget av egendom som varit föremål för prövning av sakförverkande genom utvidgat förverkande genom att i överrätt i stället framställa yrkande om förverkande av egendomens värde skulle åklagaren många gånger förtas möjlighet att kunna vinna bifall till ett yrkande om utvidgat förverkande. Egendom av detta slag, såsom dyrbara personbilar, förs ofta utomlands och genom olika åtgärder kan identifieringen också försvåras eller omöjliggöras. Jag anser sålunda att hovrätten även har gjort en riktig bedömning både såvitt gäller utvidgat förverkande och i fråga om beslutet om kvarstad.

Felaktig tillämpning av 35 kap. 1 § rättegångsbalken och 17 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning

Det står klart att det inte är svenska myndigheter som har initierat eller på något sätt bistått med avlyssningsåtgärderna som lett till informationsinhämtningen från EncroChat och Sky ECC, utan det har varit fråga om att ta del av redan befintlig information grundad på beslut fattat i annan EU-medlemsstat. Hovrätten får anses ha gjort en riktig bedömning när den kommit fram till att lagen om hemlig dataavläsning eller reglerna i 27 kap. rättegångsbalken inte är direkt tillämpliga. Det har varit riktigt av domstolarna att tillämpa reglerna om fri bevisprövning och fri bevisvärdering i 35 kap. 1 § rättegångsbalken. Avgörandet från EU-domstolen av den 30 april 2024 i mål nr C-670-22 innebär inte att åklagaren har varit förhindrad att inhämta och åberopa informationen i rättegången. Vidare står det klart att de misstänkta och deras försvarare har fått möjlighet att ta del av den åberopade bevisningen och effektivt yttra sig över denna information (jfr. EU-domstolens dom av den 30 april 2024 [EncroChat] i mål C-670/22 och exempelvis Hovrätten för Västra Sveriges dom 2025-06-09 i

mål B 6555-24). Jag menar sålunda att den bevisning som åklagaren har lagt fram har varit tillåten och att HAF har tillförsäkrats en rättvis rättegång.

Narkotikans kvalitet

HAF har gjort gällande att Högsta domstolen bör pröva vilken betydelse det har för straffvärdet att inga beslag av narkotika har gjorts och därmed ingen haltbestämning. Det som främst styr straffvärdet för ett narkotikabrott är sort och mängd. När det gäller amfetamin torde gränsen för synnerligen grovt brott gå vid en mängd om cirka 25 kg, utan beaktande av andra försvårande omständigheter (se Borgeke m.fl., Studier rörande påföljdspraxis m.m., 8 uppl. 2024, s. 1382). Koncentrationen av rusgivande substanser (renhetsgraden) ska tillmätas betydelse vid bedömningen av om ett narkotikabrott är grovt (eller synnerligen grovt) och vid straffmätningen. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 1998 s. 512 uttalat att det vid tillverkning och försäljning ofta går att utgå från att preparaten haft en relativt normal renhetsgrad. Mindre variationer i fråga om renhetsgraden anses inte heller böra påverka den straffrättsliga bedömningen. Om renhetsgraden är särskilt hög eller låg kan det påverka den straffrättsliga bedömningen. Renhetsgraden för amfetamin anses variera mellan 1 procent och över 90 procent (se a.a. s. 1394). I rättsfallet RH 2008:14 angavs amfetamin i missbrukarled vanligen ha en koncentration mellan 20 och 40 procent.

Inledningsvis kan konstateras att amfetaminet inte har tagits i beslag och att det därmed har saknats möjlighet att göra någon analys. Liknande situationer har förekommit i andra mål (se exempelvis Hovrätten för Västra Sveriges dom 2022-02-09 i mål B 7052-21 och Svea hovrätts dom 2022-10-07 i mål B 9595-22). Det finns inte några tydliga bevis för att renhetsgraden i detta fall skulle ha varit särskilt låg. Vad som framförts som klagomål från några mottagare av amfetamintester är inte tillräckligt för att rätten ska ha anledning utgå ifrån att renhetsgraden inte har legat inom ett spann för normalkoncentration för den aktuella narkotikan eller att kvaliteten skulle ha varit direkt undermålig på annat sätt. Jag menar således att domstolarna i detta fall har gjort en riktig bedömning när den har bedömt straffvärdet med utgångspunkt från sort och mängd. Därutöver är det naturligtvis försvårande och straffvärdehöjande för HAF att domstolarna har funnit att han tillsammans med andra har organiserat amfetamintillverkningen. Det får anses ligga inom ramen för domstolarnas fria bevisvärdering att avgöra vilken betydelse avsaknad av beslag eller endast avsaknad av haltbestämning i det enskilda fallet får vid bedömningen av skuldfrågan och straffvärdet.

Skäl för ändring av hovrättens dom

HAF har gjort gällande att hovrätten har gjort en felaktig bevisvärdering såvitt gäller vad som kan anses utrett gällande huruvida han har brukat en viss EncroChat-enhet med kontot Younghat och att det finns omständigheter som

talat för att de krypterade telefonerna har brukats av flera personer. Hovrätten har också enligt HAF felaktigt bedömt att han är en av två huvudmän som legat bakom amfetamintillverkningen.

DN har gjort gällande att det amfetamin som framställdes var otjänligt vilket inte har motbevisats av åklagaren. Här hänvisar jag till vad som anförts ovan.

Jag kan i denna del konstatera att vad som har framförts från de tilltalade får betecknas som rena bevisfrågor.

Prövningstillstånd

Av 54 kap. 10 § rättegångsbalken följer att prövningstillstånd får meddelas endast om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens) eller om det finns synnerliga skäl för sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag (extraordinär dispens).

För prejudikatdispens krävs att ett avgörande av Högsta domstolen får generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

När det gäller frågan om förverkande av värde av utbyte av narkotikabrott är det min uppfattning att gärningsbeskrivningen är tillräcklig för att rätten ska kunna bifalla ett sådant yrkande. Här bör även beaktas hur talan har förts och vad som framkommit vid huvudförhandlingen. Jag anser inte att det finns skäl för prövningstillstånd såvitt gäller denna fråga.

När det gäller frågan om utvidgat förverkande genom förverkande av egendomens värde ger rättsfallet ”Swishöverföringarna” NJA 2021 s. 263 stöd för att ett utvidgat förverkande av värdet av egendom som inte har påträffats kan äga rum; i detta fall är det fråga om värdet av identifierbar egendom som även har varit i beslag under delar av rättegången. Att tingsrätten och hovrätten har kommit till olika beslut i denna fråga synes ha berott på bevisfrågor och som nämnts har åklagaren åberopat en kompletterande utredning i hovrätten. Jag anser inte att det finns tillräckliga skäl för prövningstillstånd i denna fråga. Gällande andra påstådda prejudikatfrågor anser jag inte heller att det föreligger tillräckliga skäl för att meddela prövningstillstånd.

Det har enligt min uppfattning inte heller framkommit något som talar för prövningstillstånd på grund av extraordinär dispens.

Bevisuppgift

Preliminärt åberopar jag inte någon bevisning. Jag förbehåller mig att återkomma med bevisuppgift för det fall Högsta domstolen skulle komma att meddela prövningstillstånd.

Eva Thunegard

Tord Edlund

Kopia till

Utvecklingscentrum

Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet

Kammaråklagarna Anna Edebalk och Linda Jeppsson Linderström